

VYHLÁŠKA

č. 281/2008 Sb.

ze dne 1. srpna 2008

o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Česká národní banka stanoví podle § 56 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, (dále jen „zákon“):

§ 1

Předmět úpravy

Tato vyhláška upravuje požadavky na zavedení a uplatňování

- a) postupů pro provádění kontroly klienta a stanovování rozsahu kontroly klienta odpovídající riziku legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo obchodu a
- b) metod a postupů pro posuzování rizik, řízení rizik, vnitřní kontrolu a zajišťování kontroly nad dodržováním povinností stanovených zákonem,

uplatňovaných v rámci systému vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření osobami uvedenými v § 2, vůči nimž vykonává Česká národní banka dohled¹⁾.

§ 2

Osobní působnost

(1) Požadavky stanovené touto vyhláškou se vztahují na úvěrovou nebo finanční instituci (dále jen „instituce“), která je

- a) bankou,
- b) spořitelním a úvěrním družstvem,
- c) institucí elektronických peněz,
- d) organizátorem trhu s investičními nástroji,
- e) osobou s povolením k poskytování investičních služeb²⁾ s výjimkou investičního zprostředkovatele³⁾,
- f) investiční společností,
- g) investičním fondem,
- h) penzijním fondem,
- i) pojišťovnou, a to při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění⁴⁾,

¹⁾ § 44 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ § 4 zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ § 29 zákona č. 256/2004 Sb.

⁴⁾ § 2 odst. 1 písm. v) zákona č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.

- j) zajišťovnou, a to při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění⁴⁾,
- k) pojišťovacím zprostředkovatelem, a to při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění⁴⁾, s výjimkou pojišťovacího zprostředkovatele, u něhož pojišťovna nese odpovědnost za škodu způsobenou jeho činností,
- l) samostatným likvidátorem pojistných událostí, a to při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění⁴⁾,
- m) osobou oprávněnou k bezhotovostním obchodům s cizí měnou, nebo k poskytování peněžních služeb, podle devizového zákona, nebo
- n) osobou oprávněnou ke směnářské činnosti podle devizového zákona.

(2) Požadavky stanovené touto vyhláškou se vztahují rovněž na zahraniční právnickou nebo fyzickou osobu uvedenou v odstavci 1, která na území České republiky působí prostřednictvím své pobočky, organizační složky nebo provozovny, a to v rozsahu činnosti touto pobočkou, organizační složkou nebo provozovnou vykonávané.

§ 3

Vymezení pojmů

Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) neprůhlednou vlastnickou strukturou stav, kdy
 1. z výpisu z obchodního rejstříku, jiné obdobné evidence země sídla zahraniční osoby, která není zapsána do obchodního rejstříku v České republice, a není-li v zemi sídla této zahraniční osoby taková evidence, pak z úředně ověřené společenské smlouvy, nebo
 2. z jiné listiny, kterou byla zahraniční osoba založena a která obsahuje všechny její změny, anebo
 3. z důvěryhodného zdroje, na který se instituce důvodně spoléhá,nelze zjistit, kdo je skutečným majitelem klienta; o neprůhlednou vlastnickou strukturu se nejedná, pokud jsou akcie klienta kótované podle jiného právního předpisu⁵⁾ nebo pokud se jedná o zahraniční akciovou společnost, jejíž akcie jsou přijaty k obchodování na veřejném trhu,
- b) zemí původu stát,
 1. jehož je fyzická osoba státním příslušníkem,
 2. ve kterém je fyzická osoba přihlášená k dlouhodobému nebo trvalému pobytu, nebo
 3. ve kterém má právnická osoba své sídlo, pobočku, organizační složku nebo provozovnu.

§ 4

(1) Instituce při řízení rizik uplatňuje přístup založený na posouzení rizika legalizace výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu.

⁵⁾ Zákon č. 256/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

(2) Při zavedení a uplatňování systému vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření instituce přihlíží k uznávaným a osvědčeným principům a postupům v oblasti předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „uznávané standardy“). Přehled vybraných uznávaných standardů uveřejňuje Česká národní banka.

(3) Instituce uvedená v § 2 odst. 1 písm. l) a n) nemusí naplňovat požadavky podle § 5 odst. 1 až 4 a § 6 odst. 1 písm. c).

§ 5

Pravidla přijatelnosti klienta

(1) Instituce v rámci systému řízení rizik souvisejících s legalizací výnosů z trestné činnosti nebo financováním terorismu zavede a uplatňuje pravidla přijatelnosti klienta, podle kterých s ohledem na rizikový profil klienta

- a) provádí kategorizaci klientů,
- b) stanoví podmínky, při jejichž splnění neuzavře s klientem obchodní vztah nebo již existující obchodní vztah s klientem ukončí,
- c) stanoví postupy pro zjišťování rizikových faktorů uvedených v odstavci 2 u nových klientů a pro průběžné zjišťování rizikových faktorů během trvání obchodního vztahu s klientem a
- d) stanoví postupy uplatňované vůči klientům, u nichž byl zjištěn rizikový faktor (dále jen „rizikový klient“).

(2) Rizikový profil klienta instituce sestaví a hodnotí vždy s ohledem na tyto rizikové faktory:

- a) skutečnost, že některá ze zemí původu klienta nebo zemí původu skutečného majitele klienta, je státem, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nebo státem, který instituce na základě svého hodnocení považuje za rizikový,
- b) skutečnost, že některá ze zemí původu osoby, s níž klient uskutečňuje obchod, je státem, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nebo je státem, který instituce na základě svého hodnocení považuje za rizikový,
- c) zápis klienta, skutečného majitele klienta nebo osoby, s níž klient uskutečňuje obchod, na seznamu osob a hnutí, vůči nimž jsou uplatňována sankční opatření v souladu s jinými právními předpisy⁶⁾,
- d) neprůhledná vlastnická struktura klienta,
- e) nejasný původ peněžních prostředků klienta,
- f) skutečnosti vzbuzující podezření, že klient nejedná na svůj účet nebo že zastírá, že plní pokyn třetí osoby,

⁶⁾ Například zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, nařízení Rady (ES) č. 423/2007 ze dne 19. dubna 2007 o omezujících opatřeních vůči Íránu, nařízení Rady (ES) č. 329/2007 ze dne 27. března 2007 o omezujících opatřeních vůči Korejské lidově demokratické republice, nařízení Rady (ES) č. 1412/2006 ze dne 25. září 2006 o některých omezujících opatřeních vůči Libanonu, nařízení Rady (ES) č. 817/2006 ze dne 29. května 2006, kterým se obnovují omezující opatření vůči Barmě/Myanmaru a zrušuje nařízení (ES) č. 798/2004.

- g) neobvyklý způsob uskutečnění obchodu, zejména s ohledem na typ klienta, předmět, výši a způsob vypořádání obchodu, účel zřízení účtu a předmět činnosti klienta a
- h) skutečnosti nasvědčující tomu, že klient uskutečňuje podezřelý obchod.

(3) Při vzniku obchodního vztahu s klientem, jakož i v jeho průběhu, instituce

- a) zjišťuje a uchovává o klientovi takové informace, které jí umožní vyhodnocovat, zda se jedná o rizikového klienta,
- b) kontroluje platnost a úplnost údajů o klientovi a provádí jejich aktualizaci a
- c) věnuje zvýšenou pozornost obchodům
 1. při kterých zjistí skutečnosti nasvědčující tomu, že klient uskutečňuje podezřelý obchod,
 2. prováděným s fyzickými osobami v rámci služeb založených na individuálním přístupu ke klientovi, přičemž tyto služby instituce poskytuje pouze takovým klientům, kteří splňují zvláštní, institucí stanovené podmínky, nebo
 3. politicky exponovaných osob.

(4) Při poskytování služeb založených na individuálním přístupu ke klientovi podle odstavce 3 písm. c) bodu 2 podléhá uzavření obchodního vztahu s novým klientem předchozímu schválení alespoň jedním zaměstnancem instituce, jehož funkční zařazení je o úroveň vyšší, než je funkční zařazení zaměstnance nebo zaměstnanců instituce navrhuje uzavření smlouvy s klientem. Není-li to s ohledem na velikost, způsob řízení nebo počet zaměstnanců instituce, která je právnickou osobou, možné, schvaluje uzavření takového obchodního vztahu statutární orgán instituce.

(5) Při uskutečňování obchodu s využitím prostředků komunikace na dálku instituce vytvoří a uplatňuje takové postupy, které ověří, zda se obchod uskutečňuje s již identifikovaným klientem.

§ 6

(1) Při zjišťování a vyhodnocování podezřelého obchodu instituce přihlíží k

- a) charakteru obchodu a okolnostem jeho uskutečnění,
- b) charakteru a objemu obvyklých obchodů klienta a
- c) rizikovému profilu klienta.

(2) Instituce zajistí, aby osoba, která podezřelý obchod vyhodnocuje, měla přístup k informacím obsaženým v informačním systému instituce umožňujícím rychlé a účinné vyhledávání, sledování a vyhodnocování potřebných informací.

§ 7

Veškeré schvalovací a rozhodovací procesy a kontrolní činnosti v rámci systému vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření, včetně souvisejících odpovědností, pravomocí a podkladů, musí být možné zpětně rekonstruovat. K zabezpečení tohoto požadavku instituce zavede a udržuje odpovídající systém uchování informací.

§ 8

Hodnotící zpráva

(1) Instituce v rámci vnitřních kontrolních činností nejméně jednou ročně vypracuje zprávu hodnotící činnost instituce v oblasti předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „hodnotící zpráva“), v níž zhodnotí, zda

- a) postupy a opatření, které instituce uplatňuje v oblasti předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, jsou dostatečně účinné,
- b) byly v systému vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření instituce v uplynulém období zjištěny nedostatky, a jaká rizika z toho mohou pro instituci plynout.

(2) Hodnotící zprávu vypracuje rovněž na území České republiky působící pobočka, organizační složka nebo provozovna instituce podle § 2 odst. 2.

(3) Instituce v hodnotící zprávě uvede statistické údaje o oznámeních o podezřelých obchodech za uplynulé období. Tyto údaje rozčlení podle organizačního uspořádání nebo podle obchodních činností instituce.

(4) V případě zjištění nedostatků v oblasti předcházení legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu instituce v hodnotící zprávě uvede návrh na jejich odstranění.

(5) Má-li instituce statutární orgán, hodnotící zprávu projedná statutární orgán instituce; má-li instituce dozorčí radu nebo kontrolní komisi (dále jen „dozorčí orgán“), projedná hodnotící zprávu také dozorčí orgán. V případě pobočky, organizační složky nebo provozovny instituce podle § 2 odst. 2 bude hodnotící zpráva předložena vedoucímu této pobočky, organizační složky nebo provozovny.

(6) Hodnotící zprávu instituce uschovává nejméně po dobu 5 let.

§ 9

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se vyhláška č. 247/2007 Sb., kterou se stanoví některé požadavky na řídicí a kontrolní systém bank a spořitelních a úvěrních družstev.

§ 10

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. září 2008.

Guvernér:

doc. Ing. **Tůma**, CSc. v. r.